

ПОГОДЖЕНО
Рішенням педагогічної ради
ДНЗ «МВПУПІТ»,
протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом директорки
ДНЗ «МВПУПІТ»
№ 206 від 30.08.2019

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

державного навчального закладу
«Міжрегіональне вище професійне училище
з поліграфії та інформаційних технологій»
на 2019 – 2022 навчальні роки

АВТОРИ:

заступник директора з
навчально-методичної роботи,
кандидат педагогічних наук
Юденкова О.П.,

заступник директора з
навчально-виховної роботи
Гончарова І.П.

З М І С Т

РОЗДІЛ 1. Призначення закладу професійної (професійно-технічної) освіти та засіб його реалізації	3
РОЗДІЛ 2. Опис моделі випускника ЗП(ПТ)О.....	5
РОЗДІЛ 3. Цілі та завдання освітнього процесу.....	11
РОЗДІЛ 4. Навчальний план (Освітня програма закладу та її обґрунтування відповідно до рівнів набуття професійних компетентностей)	12
4.1. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта) для професії «Кухар; кондитер»	19
4.2. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта) для професії «Друкар офсетного плоского та флексографічного друкування»	20
4.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта) для професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення»	21
РОЗДІЛ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій.....	22
РОЗДІЛ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми	28
Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми.....	32
Розділ 8. Структура навчального року	33
Додатки	34

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Державного навчального закладу «Міжрегіональне вище професійне
училище з поліграфії та інформаційних технологій»
на 2019 – 2022 навчальні роки

РОЗДІЛ 1

Призначення закладу професійної (професійно-технічної) освіти
та засіб його реалізації

Призначення закладу професійної (професійно-технічної) освіти полягає у реалізації освітньої діяльності щодо здобуття особою кваліфікацій, що відповідають другому-п'ятому рівням Національної рамки кваліфікацій, на базі базової/повної загальної середньої освіти та/або на базі раніше отриманих кваліфікацій професійної (професійно-технічної) освіти.

У своїй діяльності Державний навчальний заклад «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» (далі – ДНЗ «МВПУПІТ») керується базовим Законом України «Про освіту», а також спеціальними законами – законами України «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту».

Основними формами здобуття освіти є: інституційна (очна (денна), дистанційна; індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві); дуальна).

Невід'ємними складниками системи освіти у ДНЗ «МВПУПІТ» є:

- повна загальна середня освіта;
- професійна (професійно-технічна) освіта;
- фахова передвища освіта;
- вища освіта;

Рівнями освіти є:

- профільна середня освіта, яка відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій;
- перший (початковий) рівень професійної (професійно-технічної) освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій;
- другий (базовий) рівень професійної (професійно-технічної) освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій;
- третій (вищий) рівень професійної (професійно-технічної) освіти, який відповідає четвертому рівню Національної рамки кваліфікацій;
- фахова передвища освіта, яка відповідає п'ятому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя у суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;

- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Профільна середня освіта триває три роки.

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною на сьогоднішній день. Надання пріоритету щодо формування у молоді готовності здобувати знання самостійно протягом усього життя викликало нагальну потребу у виробленні власної концепції розвитку комплексу, яка формує стратегічний напрям у роботі колективу ДНЗ «МВПУПТ», допомагає поєднати цілі та очікуваний результат, усвідомити їх усіма учасникам освітнього процесу. Серед сучасних моделей освіти виділяють модель 4К, що охоплює чотири ключові компетентності, які починаються з букви «К»: креативність, комунікація, кооперація (співпраця), критичне мислення.

Реформування змісту та гуманізація цілей повної загальної середньої освіти України, суть якого полягає у реалізації компетентнісної парадигми, орієнтує педагогічних працівників ДНЗ «МВПУПТ» на впровадження у педагогічну практику цілісного підходу до розвитку особистості.

Важливим показником розбудови освітнього процесу в ДНЗ «МВПУПТ» є розвиток моделі громадсько-активного закладу освіти, який сприяє розвитку партнерства між училищем та громадою; розвитку активної життєвої позиції здобувачів П(ПТ)О, активізації громадян у вирішенні власних проблем, реалізації концепцій освіти громади та навчання впродовж усього життя.

Реалізація мети програми забезпечує розвиток закладу освіти у межах завдань громади міста та регіону, чий ресурси і структури покликані служити інтересам кожного члена громади, де є: спільні переконання освітян, підприємців, громадських лідерів, інших громадян щодо освіти як процесу, що відбувається впродовж усього життя і повинен бути доступний для кожного; переконання щодо виходу освіти із своєї традиційної ролі та бачення її доступності впродовж семи днів на тиждень, участі в управлінні закладом освіти інших членів громади, доступності училищних ресурсів для всіх членів громади; спільний голос у визначенні потреб та ресурсів громади, залученні бізнес-структур, підприємців до співпраці; можливість для батьків бути залученими до процесу прийняття рішень щодо якості освіти для їхніх дітей та участі у житті закладу освіти; бажання бути інноваційними, гнучкими і творчими у визначенні нового бачення розвитку ДНЗ «МВПУПТ» та освіти; визнання ролі усіх членів громади в освіті та розвитку громади, покращенні життя для кожного члена громади.

Цільові групи:

- персонал закладу освіти та учнівська молодь;
- батьки;
- громадські організації;
- місцеві органи влади.

ДНЗ «МВПУПТ», як громадсько активний заклад освіти, – це навчальний заклад, де є: прагнення до широкого залучення ресурсів місцевих громад, громадських організацій, батьків, підприємств до внутрішньоучилищного життя; створення умов для виховання та практичного виявлення громадської активності учнівської молоді; тенденція до посилення відкритості самого закладу профосвіти як соціально-педагогічної системи.

Призначення закладу П(ПТ)О:

Особливістю організації освітнього процесу в ДНЗ «МВПУПІТ» є поєднання рівнів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти, передвищої фахової освіти та надання за цими рівнями якісних педагогічних послуг молоді міста та регіону в цілому (представникам громад інших областей України), забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя у суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, технікою та технологіями, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування у здобувачів освіти сучасної наукової картини світу; формування трудових функцій за напрямками підготовки та відповідних професійних компетенцій; любові до природи; розвиток в молоді національної самосвідомості; формування людини та громадянина, який прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури й економіки; рішення завдань, формування загальної культури особистості, бізнес-підприємницьких навичок, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби молоді до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

У ДНЗ «МВПУПІТ» забезпечується реалізація права молоді на здобуття різних рівнів освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту на подальших етапах. Заклад освіти дотримується в основі моделі освіти реалізації 4К, чотирьох ключових компетентностей: креативність, комунікація, кооперація (співпраця), критичне мислення

РОЗДІЛ 2

Опис моделі випускника ЗП(ПТ)О

Трансформаційні процеси, пов'язані з європейською інтеграцією, позитивні результати реформ, підвищення конкурентоспроможності економіки передбачають створення відповідної національної системи освіти та підготовки кадрів. Базуючись на нормах Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р) та Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України з відповідними планами дій, у ДНЗ «МВПУПІТ» обґрунтовано та впроваджується в освітній процес. Модель підготовки випускника ЗП(ПТ)О до використання інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності.

Реалізації педагогічних умов в основі Моделі підготовки випускника ЗП(ПТ)О на основі використання інноваційних виробничих технологій розглядається нами в контексті упровадження попередньо виокремлених педагогічних умов, спрямованих на формування готовності та здатності учнів ЗП(ПТ)О до застосування інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності. Якби умови не були створені педагогічним колективом в освітньому процесі ДНЗ «МВПУПІТ», особистість самостійно оволодіває змістом навчання шляхом її власної діяльності. Навчальна діяльність – це цілеспрямована й упорядкована сукупність дій, прийомів і операцій, що забезпечують мотиваційну й активну включеність суб'єктів діяльності в організований дорослими процес навчання. Учні ДНЗ «МВПУПІТ» у процесі здобуття робітничої кваліфікації, фахової передвищої та повної загальної середньої освіти здійснюють діяльність, яка за критерієм змістового наповнення називається навчально-виробничою діяльністю. З метою здійснення ефективної навчально-виробничої діяльності та підготовки випускника відповідно до вимог суспільства та ринку праці, в закладі освіти реалізуються відповідні педагогічні умови з метою формування в учнів готовності до застосування інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності.

Модель (фр. *modele* – зразок) – уявна або матеріально-реалізована система, яка відображає або відтворює об'єкт дослідження (природний чи соціальний) і здатна змінювати його так, що її вивчення дає нову інформацію стосовно цього об'єкта. Одна з основних вимог, що висувуються до моделі, – вимога адекватності, тобто її відповідність реальній дійсності. Модель підготовки фахівця повинна бути прогностичною, враховувати перспективи, тенденції розвитку сучасної техніки і технології в певній галузі діяльності. Лише за цієї умови модель може виконувати евристичні функції, сприяти розв'язанню важливого освітнього завдання – випереджувального підходу з урахуванням вимог виробництва до рівня підготовки спеціаліста.

Під розробкою Моделі підготовки випускника ЗП(ПТ)О розуміємо етап проектування, на якому відбувається створення і вивчення педагогічної прогностичної моделі ЗП(ПТ)О як цілісного утворення, відкритої частки соціального простору, у межах якого здійснюється підготовка майбутнього фахівця, що забезпечить швидку адаптацію в умовах реального виробництва та конкурентноздатність на ринку праці. Оскільки проектування є способом нормування та трансляції інновації, новизна (об'єктивна або суб'єктивна) результату моделювання як етапу педагогічного проектування вважається нами безперечною.

В основу моделі покладено положення про те, що процес підготовки майбутніх фахівців є моделлю процесу діяльності та спілкування. Істотна відмінність розробленої нами Моделі підготовки випускника ЗП(ПТ)О від інших моделей підготовки кваліфікованих робітників різних профілів полягає у специфіці застосування інноваційних виробничих технологій у навчально-виробничому процесі ЗП(ПТ)О. Всі компоненти моделі несуть певне смислове навантаження та мають працювати на кінцевий результат. Проте якість професійно-спрямованої підготовки залежить не лише від роботи педагогічних працівників.

Розроблена в ході дослідження Модель є засобом перевірки ефективності педагогічних умов використання інноваційних виробничих технологій у процес підготовки кваліфікованих робітників поліграфічного профілю.

Метою реалізації Моделі є формування готовності учнів ДНЗ «МВПУПТ» до застосування інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності. Отже, у результаті побудови Моделі підготовки випускника ЗП(ПТ)О отримано відповідну схему (див. рис. 1).

Теоретико-методологічною основою виокремлених нами педагогічних умов є системний підхід як специфічний науковий інструментарій. Системний підхід у педагогіці спрямований на розкриття цілісності педагогічних об'єктів та явищ, виявлення в них різноманітних типів зв'язків та зведення їх в єдину теоретичну картину. Вихідна позиція системного підходу до аналізу навчально-виробничої діяльності учня ЗП(ПТ)О міститься в тому, що кожна система має свою структуру.

Структура системи – це сукупність елементів і зв'язків між ними. Вважаємо, що мають місце такі компоненти структури навчально-виробничої діяльності учнів ЗП(ПТ)О при формуванні когнітивної самостійності: цільовий, суб'єктний, змістовий, процесуально-операційний, контрольний-оцінний.

Отже, Модель підготовки випускника ДНЗ «МВПУПТ» охоплює такі взаємозумовлені компоненти: цільовий, суб'єктний, змістовий, процесуальний, результативно-оцінний.

Цільовий компонент передбачає наявність цілі (мети), завдань, комплексне розв'язання яких сприяє формуванню готовності майбутніх кваліфікованих робітників до застосування ІВТ у професійній діяльності. Мета процесу підготовки кваліфікованих робітників – ідеальне передбачення у його свідомості результату навчання. Мета (ціль) діяльності тісно пов'язана із завданнями та засобами її досягнення.

Перехід від репродуктивної моделі навчання до креативної має, в першу чергу, змінити системоутворювальні чинники – мета й методи її досягнення, бо саме вони відрізняють інноваційну модель від традиційної. Зміна функцій цілей підготовки кваліфікованих робітників у креативній моделі освіти передбачає: перехід від передачі досвіду до забезпечення життєздатності та життєутвердженості людини на різних рівнях; перетворення освіти на фактор життєдіяльності людини, коли рівень освіти визначає її потреби і спроможність; перетворення освіти на вагомий фактор прогресу людства, що ґрунтується на загальнолюдських принципах буття.

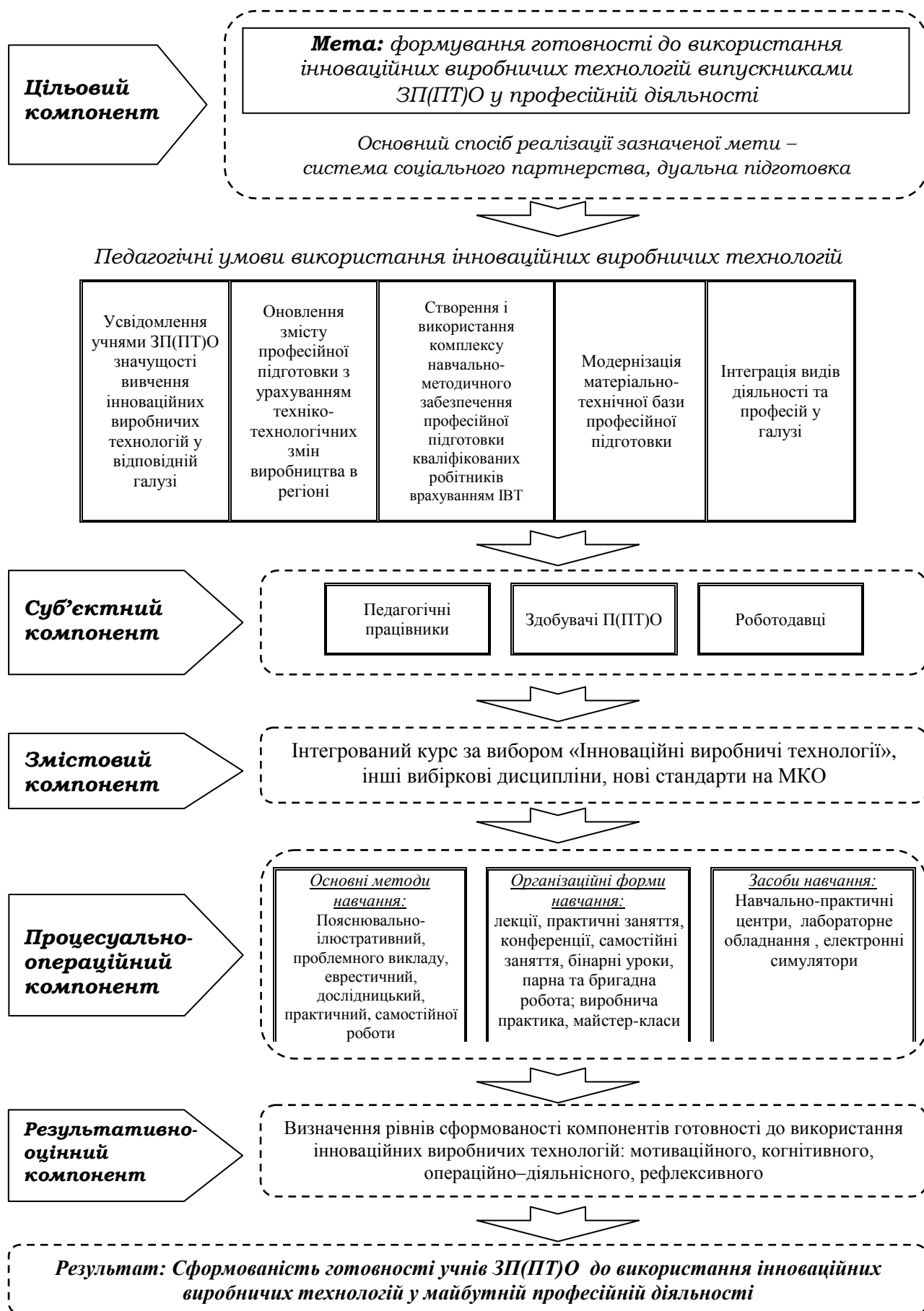

Рис. 1. Модель підготовки випускника ЗП(ПТ)О до використання інноваційних виробничих технологій у майбутній професійній діяльності

Таким чином, формування готовності до застосування інноваційних виробничих технологій учнями ЗП (ПТ)О у професійній діяльності допоможе їм самостійно орієнтуватися та самореалізовуватися у суспільному просторі, є засобом розширення діяльнісного потенціалу індивіда.

Виокремлення сукупності типових завдань, які має розв'язувати майбутній кваліфікований робітник у професійній діяльності, дозволяє конкретизувати мету і завдання професійної підготовки.

Суб'єктний компонент передбачає розробку специфічного стилю взаємодії основних суб'єктів – учасників освітнього процесу (педагогічних працівників, здобувачів П(ПТ)О, роботодавців).

Суб'єкт повинен володіти правом щось вирішувати, правом вибору. Він повинен сам усвідомлювати задачу, сам шукати шляхи її розв'язання, сам вирішувати, сам оцінювати результат зробленого і відчувати задоволення. Звичайна причетність до чужої діяльності (навіть активна) ще не означає, що учень діє як суб'єкт. Правом бути суб'єктом, тобто правом діяти самостійно, повинен наділятися кожен учень. Суб'єкт-суб'єктні відносини – міжособистісна педагогічна взаємодія, що реалізує базову потребу учня в залученні його до соціуму і культури суспільства на основі рівноправного партнерства з педагогічним працівником, характеризує готовність суб'єктів виховання до взаєморозуміння і взаємоповаги у процесі спілкування і діяльності.

Серцевину педагогічного процесу в ДНЗ «МВПУПІТ» становить самостійна діяльність кожного учня. Адже саме його власні зусилля залишають найглибший слід у структурі його особистості. Таким чином, виникає необхідність чітко розрізняти функції учня і педагогічного працівника, роз'єднати ці функції й репрезентувати в двох площинах: а) учень – діяльність – предмет і б) викладач – діяльність – організація. Тільки йдучи цим шляхом, ми забезпечуємо статус суб'єкта обом учасникам освітнього процесу.

Поряд з цим, на процес підготовки кваліфікованих робітників у системі П(ПТ)О значний вплив здійснює навколишнє середовище, а саме ринок праці, тому вважаємо за доцільне віднести до суб'єктів навчального процесу і роботодавців. Будучи повноцінним суб'єктом навчально-виробничого процесу, роботодавці зможуть задовольняти свої потреби у робітниках потрібної кваліфікації, учні задовольнять свою потребу у знаннях щодо інноваційних виробничих технологій, а педагогічні працівники ЗП(ПТ)О матимуть можливість системно підвищувати свою кваліфікацію.

Проте, у ДНЗ «МВПУПІТ» значна увага приділяється саме взаємодії між учнями, педагогічними працівниками та роботодавцями. Поняття «взаємодія» визначає саме існування навчально-виховних процесів, саме з ним пов'язані цілі та зміст, методи і форми педагогічної діяльності, мотиви поведінки та рушійні сили педагогічного процесу. У контексті нашої Моделі випускника, під взаємодією у загальному значенні пропонуємо розуміти багатоаспектне явище – соціальне, психологічне, педагогічне; процес взаємовпливу як об'єктів (педагогічних ресурсів і засобів) на учасників навчально-виховного процесу, так і його суб'єктів (педагогічних працівників, учнів ЗП(ПТ)О, роботодавців) одного на іншого. Основним результатом ціннісних аспектів взаємодії між суб'єктами педагогічного процесу (учнями ДНЗ «МВПУПІТ», педагогічними працівниками та роботодавцями) буде саме підвищення продуктивності освітнього процесу.

Змістовий компонент визначається цільовим, бо саме через конкретний пізнавальний зміст забезпечується процес досягнення мети. У змісті освіти представлено педагогічно адаптований досвід людства, досвід інноваційної виробничої діяльності, систему інтегрованих завдань діяльності. Отже, змістовий компонент підготовки для груп професій ДНЗ «МВПУПІТ» охоплює професійно спрямований матеріал, що містить соціокультурні засади інформаційного суспільства, основи психології, маркетингу, організаційно-управлінської діяльності, властивостей матеріалів, систем новітніх машин, сучасних механізмів і приладів, розкриття принципів, на яких ґрунтуються відповідні інноваційні виробничі процеси, а також систему пізнавальних і практичних ситуацій щодо роботи пристроїв і обладнання, організації праці,

формування в учнів ЗП(ПТ)О готовності до застосування інноваційних виробничих технологій у майбутній професійній діяльності.

Логіка побудови змістового компоненту має відзначатись високим рівнем інтеграції знань з різних наук у поєднанні з ґрунтовною фаховою практичною підготовкою. У ході впровадження Моделі випускника всі ці аспекти реалізуються у процесі розроблення та застосування: навчальних планів, освітніх програм професійно орієнтованих і спеціальних дисциплін, навчальної програми курсу за вибором «Інноваційні виробничі технології» та навчально-методичних матеріалів із врахуванням ІВТ. Мета впровадження нового змістового наповнення – формування мотиваційного, когнітивного, операційно-діяльнісного та рефлексивного компонентів готовності учнів ЗП(ПТ)О до застосування інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності.

Методологія розробки змістового компоненту має враховувати динамічний розвиток галузей, за якими здійснюється підготовка фахівців у ДНЗ «МВПУПІТ» та передбачати такі етапи: вивчення стану науки, техніки, сучасного виробництва та потреб особистості; визначення вимог роботодавців до професійних та особистих якостей і видів діяльності працівників галузі; відбір змісту навчання, який забезпечено вимогами роботодавців до конкретних якостей і видів діяльності випускника ДНЗ «МВПУПІТ»; підготовка учнів училища до застосування ІВТ у професійній діяльності; розвиток в учнів мотивації як заохочення до діяльності, яка пов'язана із задоволенням потреб особистості; професійно спрямовану підготовку, орієнтовану на формування в учнів готовності застосовувати інноваційні виробничі технології у професійній діяльності.

Використання нового змісту підготовки учнів у ДНЗ «МВПУПІТ», відбір елементів навчального матеріалу та розробка освітніх програм потребує особливої уваги до дотримання системного професійного аналізу, забезпечення належного взаємозв'язку змістової і процесуальної сторін навчання.

Процес – сукупність послідовних дій та операцій, спрямованих на результат. Дія – одиниця людської діяльності; довільна, навмисна, опосередкована активність, спрямована на досягнення усвідомленої мети. Крім предметних дій, для діяльності є характерними операції. Операція – одиниця діяльності; спосіб виконання дії, який визначається умовами ситуації (зовнішньої або мислительної), в якій розгортається діяльність.

Отже, Модель підготовки випускника ЗП(ПТ)О, здатного ефективно використовувати інноваційні виробничі технології у майбутній професійній діяльності, містить функціонально необхідний процесуальний компонент, який реалізується через зміст, методи, форми і засоби навчання, які, в свою чергу, здатні вплинути на формування готовності в учнів ДНЗ «МВПУПІТ» до застосування інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності.

Процесуальний компонент передбачає синтез методик, що регламентують форми організації, методи, засоби формування у майбутніх кваліфікованих робітників готовності до застосування ІВТ у професійній діяльності. Його реалізація вимагає застосування різних методів формування готовності учнів ЗП(ПТ)О до використання інноваційних виробничих технологій, серед яких найбільш ефективними вважаємо: пояснювально-ілюстративний, проблемний виклад, евристичний, дослідницький, самостійна робота, інтерактивні та проектні методи, рефлексивне викладання, робота в малих групах тощо.

При організації навчально-пізнавальної діяльності учнів пропонується застосовувати такі методи: вправи орієнтовані на розв'язання завдань різного типу; метод аналізу виробничих ситуацій; моделювання виробничих ситуацій; метод ситуаційних вправ; метод ігрового проектування; дослідницькі завдання; залучення учнів до міні-маркетингових досліджень щодо аналізу внутрішнього середовища підприємств; використання діалогічного спілкування у системі «Учень ЗП(ПТ)О – Роботодавець».

Отже, ефективність процесуального компоненту досягається практичною спрямованістю процесу підготовки, здійсненню інтеграції та вирішення конкретних завдань, які мають бути спрямовані не на реалізацію підцілей компоненту, а на загальну ціль – формування готовності в учнів ЗП(ПТ)О до застосування ІВТ у майбутній професійній діяльності; шляхом активних і

проблемно-пошукових методів навчання, різних форм навчання, застосуванням засобів інноваційних виробничих технологій у навчальному процесі.

Умовою досягнення позитивного результату будь-якої діяльності є здійснення контролю за її ходом та оцінка здобутого результату (проміжних результатів та кінцевого). Контроль та оцінювання дозволяють здобути інформацію про реально досягнуті результати навчальної роботи та прийняти рішення про необхідність і характер корекції навчально-виробничої діяльності учня ЗП(ПТ)О. Досягнення позитивного результату навчально-виробничої діяльності учнів ДНЗ «МВПУПІТ» забезпечується їх самооцінними діями та контролем викладача, майстра виробничого навчання. Поряд з цим, навчально-виробнича діяльність є ефективною за умови досягнення її виконавцями передбачуваного результату. Результат – остаточний, кінцевий продукт діяльності. Результат оновленого процесу підготовки учнів ДНЗ «МВПУПІТ» – засвоєння змісту освітніх програм відповідно до Державного стандарту професійної освіти та додаткових специфічних вимог роботодавців, які ґрунтуються на формуванні готовності учнів ЗП(ПТ)О застосовувати ІВТ у професійній діяльності. Таким чином, оцінювання є необхідною умовою коригування процесу підготовки учнів ДНЗ «МВПУПІТ» з метою досягнення її досконалості. Це є підставою для виділення у структурі процесу підготовки учнів ЗП(ПТ)О результативно-оцінного компонента.

Результативно-оцінний компонент містить сукупність методик, методів, способів діагностики рівня сформованості готовності учнів ДНЗ «МВПУПІТ» до застосування інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності. Його головне призначення – визначення ступеня досягнення загальної мети, і здійснюється воно шляхом застосування цілого комплексу діагностичних процедур: проведення проміжних та остаточних зрізів, аналіз результатів, оцінка ефективності розробленої Моделі шляхом виявлення динаміки показників рівнів готовності учнів ДНЗ «МВПУПІТ» до застосування інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності.

Для оцінювання рівня сформованості готовності учнів ДНЗ «МВПУПІТ» до застосування інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності в училищі рекомендовано застосовувати такі критерії: мотиваційний, когнітивний, операційно-діяльнісний, рефлексивний.

Поряд з цим, Модель випускника ДНЗ «МВПУПІТ» передбачає формування людини творчої, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник добре поінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник закладу профосвіти компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та культуру.

Випускник, який отримує повну загальну середню освіту, має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вподальшому перехід до наступного складника освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (сформовані на належному рівні інформаційно-цифрові компетентності); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Випускник ДНЗ «МВПУПІТ» – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє, мобільний та швидко адаптується до умов роботи в сучасному виробництві.

РОЗДІЛ 3

Цілі та завдання освітнього процесу

Цілі та завдання освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені «Моделлю випускника», призначенням і місцем закладу освіти в освітньому просторі міста, регіону. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і завдань.

Мета діяльності ДНЗ «МВПУПІТ»: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості підлітка на основі єдності 4 «К» та забезпечення якісної соціально-професійної адаптації, мобільності випускника до умов ринку праці; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у підлітка на етапі професійного становлення.

Основним засобом реалізації цілей та завдань ДНЗ «МВПУПІТ» є здійснення освітньої діяльності відповідно до: типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня та з метою впровадження Державного стандарту повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 та вимог Державних стандартів професійної (професійно-технічної освіти за відповідними професіями та спеціальностями)

Реалізація цілей та завдань закладу освіти здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з підлітком;
- інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
- визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
- створення сприятливих умов для формування і розвитку у підлітка пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
- урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку особистості.

Перед ДНЗ «МВПУПІТ» поставлені такі цілі освітнього процесу:

- забезпечити засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- забезпечити формування у випускника відповідні професійні компетентності та належні кваліфікації;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію здобувачів освіти до навчальної діяльності.

Першочергові завдання закладу освіти:

1. Опрацювання нового механізму підвищення кваліфікації педагогічних працівників (впродовж 5 років педагогічний працівник має пройти не менше 150 годин підвищення кваліфікації, що є обов'язковою умовою атестації. Підвищувати кваліфікацію необхідно щороку). Мета – дати педагогічному працівникові свободу вибирати найкращі для його зростання курси.

2. Діджиталізація освіти: продовжити створювати умови для здобуття освіти із застосуванням новітніх інформаційно-комунікаційних засобів та технологій, цифровізація технологій навчання.

3. Реалізація стратегії інклюзивної, корекційної та спеціальної освіти в умовах закладу профосвіти. Забезпечити рівний доступ осіб, зокрема з особливими освітніми потребами, до здобуття якісної профосвіти.

4. Створення єдиного освітнього простору і безпечного освітнього середовища; забезпечити реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів профосвіти.

5. Вивчення та апробація новітніх моделей оцінювання результатів навчання здобувачів освіти на етапі завершення ними здобуття профільної середньої освіти та

професійної (професійно-технічної) освіти. Нові формати оцінювання: внутрішня та зовнішня система якості освіти.

6. Ефективне застосування фандрайзингу у закладі профосвіти: пошук джерел фінансування.

7. Розвиток професійної освіти як точки росту освіти дорослих, оновлення функцій навчально-практичних центрів.

8. Реалізація в закладі освіти Стратегії національно-патріотичного виховання як важливої складової освітнього процесу, формування поваги та любові до державної мови, відзначення важливих пам'ятних та ювілейних дат.

9. Розробка та реалізація моделі громадсько-активного закладу освіти в контексті сучасних стратегій розвитку освіти.

10. Забезпечення конкурентноспроможності закладу освіти засобами впровадження елементів дуальної підготовки.

11. Створення умов для здобуття якісної освіти в умовах дуальної підготовки;

12. Формування у молоді основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку.

Починаючи з вересня 2019 року, заклад проходить реорганізацію шляхом приєднання до Дніпровського коледжу радіоелектроніки та створення закладу нового типу фахового коледжу.

РОЗДІЛ 4

Навчальний план (Освітня програма закладу та її обґрунтування відповідно до рівнів набуття відповідних компетентностей)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма ДНЗ «МВПУПІТ» розроблена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), що затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 та на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Освітня програма ДНЗ «МВПУПІТ» окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Навчальний план для учнів, що навчатимуться у період з 2019–2022 роки, розроблено відповідно до Державного стандарту з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2019 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для I–III курсів складає:

Курс	Професія		
	Оператори ОІ та ПЗ	Друкарі ОД та ФД	Кухарі, кондитери
I	796	1033	985
II	775	934	886
III	784	343	421
Всього	2355	2310	2292

У зв'язку з профільністю навчання у кожній навчальній групі в залежності від професії кількість годин із загальноосвітньої підготовки різна за курсами, а в цілому відповідає типовій освітній програмі. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані.

Профільна середня освіта здобувається у ДНЗ «МВПУПТ», після здобуття базової середньої освіти. Особи, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року відповідно до поданих документів зараховуються на навчання на перший курс та повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями (відповідно до **Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти**):

- Мова і література;
- Суспільствознавство;
- Мистецтво;
- Математика;
- Природознавство;
- Технології;
- Здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

За модульним принципом реалізується зміст базового предмета «Фізика і астрономія». У такому разі розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»)

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети;
- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання прийнято з урахуванням освітніх потреб учнів, регіональних особливостей, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази тощо.

Кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети.

Залишок навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів, використано для збільшення кількості годин на вивчення базових предметів з урахуванням потреб учнів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти окреслені у Державному стандарті, Результати навчання повинні впливати на формування ключових компетентностей учнів.

Впровадження концепції Нової української школи, зорієнтованої на формування в учнів ключових життєвих компетентностей, та оновлення програм зумовлюють необхідність узагальнення положень чинних нормативних документів МОН України (список додається, додаток 3) щодо оцінювання навчальних досягнень учнів.

Такі ключові компетентності як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності мають формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямовані на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникати невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій; усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати його помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль у командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p>

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
		<p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція щодо зловживання алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні освітнього середовища.

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища ДНЗ «МВПУПІТ» – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжгрупові та загально училищні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позанавчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності та думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а його зміст – бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад викладача має відіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й за можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і

організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітні програми для учнів, що здобувають повну загальну середню освіту (1-3 курси) паралельно з отриманням відповідних профільних технологічних компетенцій (професій) розроблено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408) а також з врахуванням вимог ДСПТО.

Вони містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на індивідуальні заняття.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, забезпечується вивченням базових предметів: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова (англійська)», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Захист Вітчизни», «Фізична культура» та окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія».

У програмі виокремлені наскрізні лінії «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», які інтегрують ключові і загальнопредметні компетентності і сприяють формуванню в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Таким чином, ДНЗ «МВПУПТ» для складання власного навчального плану закладу освіти обрано варіант організації освітнього процесу, що містить перелік базових предметів, який охоплює окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

За модульним принципом реалізовано зміст базового предмета «Фізика і астрономія». Розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм.

Сьогодні особистість, суспільство та держава мають стати рівноправними суб'єктами і партнерами. Головною метою освітньої діяльності закладу освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства. Досягти даної мети можна, забезпечивши високий рівень якості освіти.

Система освітньої діяльності закладу освіти є динамічною, тому тільки постійний моніторинг може забезпечити її вдосконалення.

Запропоновані законом 8 складових фактично утворюють чотири напрями внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу:

1. Освітнє середовище.
2. Система оцінювання освітньої діяльності учнів.
3. Система педагогічної діяльності.
4. Система управлінської діяльності.

Однак Закон не обмежує вибір інших складових, доцільність яких визначає сам заклад освіти, зважаючи на специфіку діяльності та стратегію розвитку

У ДНЗ «МВПУПТ» використовуються всі інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти погоджено педагогічною радою ДНЗ «МВПУПТ» від 12.01.2018, протокол № 5 та затверджено наказом директора від 15.01.2018 № 21а. (Електронний ресурс Положення знаходиться за посиланням: <http://center-polygraph.org.ua/pdf/prot5-120118.pdf>).

Політики і процедури вивчення освітньої діяльності училища включають систему внутрішніх і зовнішніх моніторингів якості освітньої діяльності та якості освіти (наприклад, моніторинг навчальних досягнень учнів, моніторинг адаптації у закладі, а також система оцінювання навчальних досягнень учнів.

У ДНЗ «МВПУПІТ» індикаторами (показниками) вимірювання даного критерію є оприлюднені критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень.

4.1. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта) для професії «Кухар; кондитер»

Предмети	Кількість годин			
	всього	за I курс	за II курс	за III курс
Базові предмети	1050			
Українська мова	140	54	40	46
Українська література	140	54	36	50
Зарубіжна література	70	40	30	
Іноземна мова	140	59	81	
Історія України	105	40	30	35
Всесвітня історія	70	40	30	
Громадянська освіта	70	40	30	
Математика	210	80	67	63
Захист Вітчизни	105	43	62	
Фізична культура	256	120	90	46
Природничі науки	594			
Фізика і астрономія	245	93	63	89
Біологія і екологія	140	62	78	
Хімія	122	45	77	
Географія	87	40	47	
Вибірково-обов'язкові предмети	210			
Інформатика	105	70	35	
Кулінарія	105	105		
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття				
Факультативні заняття:	182			
Фізична культура	23			23
Стилістика української мови (Підготовка до ЗНО)	53		30	23
Математика (Підготовка до ЗНО)	53		30	23
Історія України (Підготовка до ЗНО)	53		30	23
Всього	2292			

4.2. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта) для професії «Друкар офсетного плоского та флексографічного друкування»

Предмети	Кількість годин			
	всього	за I курс	за II курс	за III курс
Базові предмети	1050			
Українська мова	140	65	40	35
Українська література	140	53	43	44
Зарубіжна література	70	40	30	
Іноземна мова	140	70	70	
Історія України	105	40	35	30
Всесвітня історія	70	40	30	
Громадянська освіта	70	40	30	
Математика	210	80	68	62
Захист Вітчизни	105	43	62	
Фізична культура	266	120	102	44
Природничі науки	594			
Фізика і астрономія	245	120	85	40
Біологія і екологія	140	62	78	
Хімія	122	45	77	
Географія	87	40	47	
Вибірково-обов'язкові предмети	210			
Інформатика	105	70	35	
Спецтехнологія	105	105		
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття				
Факультативні заняття:	190			
Фізична культура	22			22
Стилістика української мови (Підготовка до ЗНО)	56		34	22
Математика (Підготовка до ЗНО)	56		34	22
Історія України (Підготовка до ЗНО)	56		34	22
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня				
Всього	2310			

4.3. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта) для професії «Оператор з обробки інформації та програмного забезпечення»

Предмети	Кількість годин			
	всього	за I курс	за II курс	за III курс
Базові предмети	1359			
Українська мова	140	40	31	69
Українська література	140	43	50	47
Зарубіжна література	70	40	30	
Іноземна мова	140	50	38	52
Історія України	105	40	33	32
Всесвітня історія	70	40	30	
Громадянська освіта	70	40	30	
Математика	210	59	70	81
Захист Вітчизни	105		49	56
Фізична культура	309	120	93	96
Природничі науки	594			
Фізика і астрономія	245	88	78	79
Біологія і екологія	140	48	51	41
Хімія	122	46	49	27
Географія	87	87		
Вибірково-обов'язкові предмети	210			
Інформатика	105	55	50	
Технології:	105			
Комп'ютерне проектування	35			35
Основи автоматики та робототехніки	35			35
Креслення	35			35
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття				
Факультативні заняття:	192			
Стилістика української мови	64		31	33
Готуємось до ЗНО	64		31	33
Підготовка до ЗНО. Історія України	64		31	33
Всього	2355			

РОЗДІЛ 5

Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій

У ДНЗ «МВПУПІТ» діє «Положення про організацію освітнього процесу у Державному навчальному закладі «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій», що погоджено педагогічною радою закладу освіти, Протокол № 2 від 03 жовтня 2017 року та затверджено наказом директора ДНЗ «МВПУПІТ» від 03.10.2017 № 283 (посилання на електронний ресурс: <http://center-polygraph.org.ua/pdf/prot2-031017.pdf>).

В освітньому процесі ДНЗ «МВПУПІТ» рекомендовано застосовувати три великі групи методів навчання на основі вирізнення у їх структурі трьох органічно пов'язаних компонентів – мотиваційного, організаційно-дієвого і контрольно-оцінного. Так, у групі методів стимулювання й мотивації навчання виділяється група методів, спрямованих на формування інтересу до навчання, і підгрупа методів, спрямованих на розвиток відповідальності за навчання; у групі методів організації і здійснення навчально-пізнавальних дій виділяють методи словесні, наочні, практичні, репродуктивні, пошукові, а також методи керованого і самокерованого навчання; у групі методів контролю й самоконтролю виділяють методи усного, письмового й лабораторно-практичного контролю. Саме комплексне використання методів навчання сприятиме ефективності реалізації моделі випускника ДНЗ «МВПУПІТ» до використання інноваційних виробничих технологій галузі у майбутній професійній діяльності.

Для оптимального рівня активізації пізнавальної діяльності учнів рекомендовано перейти до системної організації навчання, заснованої на принципах проблемності, динамічності, створення умов для творчості; підтримки та стимулювання пізнавальної діяльності суб'єктів навчання, педагогіки співробітництва. Таке навчання називається контекстним. До основних принципів контекстного навчання відносяться: принцип педагогічного забезпечення особистісного включення учня в навчальну діяльність; принцип послідовного моделювання у навчальній діяльності учнів цілісного змісту, форм і умов професійної діяльності спеціалістів; принцип проблемності змісту навчання та процесу його розгортання в освітньому процесі; принцип адекватності форм організації навчальної діяльності учнів цілям і змісту освіти; принцип провідної ролі спільної діяльності, міжособистісної взаємодії та діалогічного спілкування суб'єктів освітнього процесу (викладача і учнів, учнів між собою); принцип педагогічно обґрунтованого поєднання нових і традиційних педагогічних технологій; принцип єдності навчання і виховання особистості професіонала.

Базовими формами контекстного навчання у ДНЗ «МВПУПІТ» є навчальна діяльність академічного типу (лекція вдвох, лекція-візуалізація, лекція із запланованими помилками, лекція прес-конференція, проблемна лекція, семінар); квазіпрофесіональна діяльність (ділова гра, яка дозволяє упорядкувати знання, вміння, навички, отримані на всіх попередніх етапах навчання і скласти їх в цілісну динамічну систему); навчально-професійна діяльність (науково-дослідна робота, виробнича практика, дипломний проект). Як перехідні від однієї базової форми до іншої є: лабораторно-практичні заняття, імітаційне моделювання, розгляд конкретних ситуацій, рольові ігри, спецкурси, спецсемінари, курсові роботи.

Контекстне навчання допомагає подолати суперечність між індивідуальним характером навчальної роботи учня, його розвитком і колективним характером професійної діяльності, яка передбачає взаємодію і спілкування, особистий внесок кожного досягнення колективних та суспільних цілей; між виконавською позицією учня в навчанні (виконує те, чого вимагає викладач) та ініціативною позицією майбутнього фахівця (у предметному та моральному відношенні) у трудовій діяльності. За таких умов формуються моральні якості особистості. Зміст контекстного навчання виступає не тільки як предметний аспект професійної діяльності, який задається за допомогою системи навчальних завдань, моделей, ситуацій, але і її соціокультурний аспект, відтворюваний різними формами спільної діяльності та спілкування. Учень засвоює предметний зміст навчання (знання, уміння, навички, досвід професійної діяльності) і, займаючи певну позицію у системі взаємодії учасників освітнього процесу, слідує

прийнятим нормам моральних стосунків і дій у тій мірі, в якій він тут активний і виховується як особистість.

Вступаючи у взаємини, учні обмінюються інформацією, оцінками, думками, почуттями і водночас не підозрюють того, що створюються умови для взаєморозуміння, узгодженості поведінки, вчинків і, відповідно, формуються моральні якості. Знаючи зміст і форми відтворення інформації, не складно вибрати і відповідні форми навчання, за допомогою яких учні долучаються до спільної діяльності із викладачем на рівні активності, сприйняття, пам'яті, мислення або соціальної активності. Для різного змісту необхідна різна «потужність» форми або методу навчання. У зв'язку з цим «активні методи навчання» досить умовні, оскільки за умови їхнього правильного вибору вони спонукають до такого рівня активності, який є достатнім для засвоєння нового змісту.

У формах діяльності учнів, що постійно змінюються, у контекстному навчанні постійно відтворюється зміст майбутньої професійної діяльності, у результаті цього розвивається особистість. Важливо і те, що організація діяльності на заняттях у своїй логічній послідовності проходить три фази: навчальна діяльність, квазіпрофесійна діяльність і початково-професійна діяльність. Кожна фаза має свої особливості. На проблемних лекціях, семінарах-диспутах планується контекст професійної діяльності. Учні мають можливість висловлювати власні думки, займати певні моральні позиції й відстоювати їх. Суть квазіпрофесійної діяльності полягає у відтворенні в аудиторних умовах мовою відповідних наукових дисциплін, умов і динаміки виробництва, відносин і дій людей, зайнятих у ньому. Найбільш яскрава форма квазіпрофесійної діяльності – ділова, сюжетно-рольова гра та інші форми ігрової діяльності. Тут вдало моделюється предметний і соціальний зміст майбутньої праці, задається її контекст. У процесі ігрової діяльності за умов педагогічно доцільної її організації створюється певна система відносин. Вона сприяє формуванню моральних якостей учнів: повага гідності іншого, визнання за ним права на власну думку й волевиявлення, допомогу й турботу. У системі науково-дослідної роботи учнів, на виробничій практиці і в дипломному проектуванні реалізуються форми навчально-професійної діяльності, у якій контекст змісту навчання зливається із самою професійною діяльністю. У процесі проведення наукових досліджень, праці на виробництві учні залишаються у ролі тих, кого навчають і водночас реально створюють духовні й матеріальні цінності, дізнаються про нове, використовують отримані знання.

У контекстному навчанні перехід від навчальної діяльності до професійної забезпечується поступовою трансформацією мотивів із навчальних у професійні. Отже, реалізація контекстного підходу в освітньому процесі ДНЗ «МВПУПІТ» забезпечує професійну спрямованість функціонування всієї педагогічної системи, що гарантуватиме ефективну реалізацію педагогічних умов використання інноваційних виробничих технологій у процесі підготовки кваліфікованих робітників; досягнення високого рівня активізації пізнавальної діяльності учнів ЗП(ПТ)О.

Поряд з цим, інтерактивний процес – це процес цілеспрямованої взаємодії й взаємовпливу учасників педагогічного процесу, моделювання життєвих ситуацій, ігрових технологій навчання, спільне розв'язання проблем на основі аналізу обставин. Інтерактивний процес має високу інтенсивність комунікації, спілкування, обміну діяльністю, зміни й різноманітності видів діяльності, процесуальності (зміни стану учасників), цілеспрямованої рефлексії учасників взаємодії, що є дуже важливим для учнів ЗП(ПТ)О.

Фундаментальний навчальний матеріал для підготовки майбутніх фахівців має дві форми – реальну і знанневу. Реальна форма відображається в обов'язкових для професійної діяльності об'єктах дійсності; знаннева – у поняттях, категоріях, ідеях, гіпотезах, теоріях, правилах, нормах, в принципах тощо.

Необхідність відбору і використання в освітньому процесі підготовки висококваліфікованих робітників фундаментальних об'єктів, зумовлена тим, що вони сприймаються учнями як індивідуальні образи, що мають для кожного з них свій особистісний зміст. Саме для вирішення цього завдання усі лабораторно-практичні заняття мають проводитись у спеціально обладнаних лабораторіях. У ДНЗ «МВПУПІТ» створено не тільки

кабінети матеріалознавства, а й лабораторії контролю якості з відповідними приладами та реактивами та два навчально-практичні центри.

У ДНЗ «МВПУПТ» останні роки стають поширеними методи навчання, побудовані на ідеї проблемності: інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемного викладу, евристичний (частково-пошуковий), дослідницький. Проблемне навчання активізує мислення, спрямовує особистість на пошук нових рішень у процесі навчальної діяльності. У центрі проблемного навчання поставлена проблемна ситуація, що і є рушієм мислення, джерелом пошуку нових знань. Отже, використання методів проблемного навчання сприятиме усвідомленню учнями ЗП(ПТ)О суперечності між необхідністю виконувати завдання і неможливістю зробити це з тими знаннями, які він має, а усвідомлення цієї суперечності має пробуджувати потребу пошуку, вивчення та використання знань з інноваційних виробничих технологій поліграфічної галузі та застосування їх на практиці.

В освітньому процесі перевага надається використанню проектної діяльності учнів. Саме слово «проект» у перекладі з латинської мови означає «кинутий уперед, задум, план».

Проектування в загальному його розумінні це науково обґрунтована побудова системи параметрів майбутнього об'єкта чи якісно нового стану існуючого проекту прототипу передбачуваного або можливого об'єкта стану чи процесу. Проектування – тип інтелектуальної діяльності, відмінною особливістю якої є перспективна орієнтація, практично спрямоване дослідження.

Великою перевагою проектної діяльності є вміння, які набувають учні ЗП(ПТ)О, а саме: планувати свою роботу, попередньо прораховуючи можливі результати; використовувати багато джерел інформації; самостійно збирати і накопичувати матеріал; аналізувати, співставляти факти, аргументувати свою думку; приймати рішення; установлювати соціальні контакти (розподіляти обов'язки, взаємодіяти один з одним); створювати «кінцевий продукт» – матеріальний носій проектної діяльності (доповідь, реферат, фільм, календар, журнал, проспект, сценарій); підготувати цикл занять з тем, які зацікавили б учнів групи; представляти створене перед аудиторією; оцінювати себе та інших.

Метод проектів – педагогічна технологія, зорієнтована не на інтеграцію фактичних знань, а на їх застосування і набуття нових (часто шляхом самоосвіти). Активне включення учнів ДНЗ «МВПУПТ» у зміст тих або інших проектів дає можливість вивчити та використовувати інноваційні виробничі технології у професійній діяльності. Метод проектів ефективно використовувався під час уроків виробничого навчання та виробничої практики. При розробці програми виробничої практики учням розроблялись індивідуальні завдання. Таким чином, забезпечується реальна практична значущість кваліфікаційних робіт, а учні усвідомлюють важливість використання інноваційних виробничих технологій у професійній діяльності.

У ДНЗ «МВПУПТ» здійснюється подальше поширення нових форм навчальної роботи, а саме у бік: розвитку різноманітних форм отримання освіти (дистанційна освіта, хмарні технології, перевернуте навчання та ін.); зміщенню акцентів на самонавчання, самовдосконалення, самостійну роботу учнів; раціонального поєднання предметного та модульного навчання; розвитку нетрадиційних форм навчальних занять, в першу чергу діалогових, інтерактивних. Поняття «форма» використовується щодо навчання в двох варіантах: як форма навчання та як форма організації навчання. Загальні форми навчання поділяються на індивідуальні, групові, фронтальні, колективні та ін. В основу розподілу загальних форм навчання покладені характеристики особливостей комунікативної взаємодії педагогічного працівника та учня, а також учнів одного з іншим. Індивідуальна форма навчання характеризує взаємодію педагогічного працівника з одним учнем (репетиторство, стажування, консультування та ін.) Індивідуальна форма організації навчальної праці в ЗП(ПТ)О характеризується тим, що учні виконують різні за змістом та цілями завдання. Індивідуальна форма використовується головним чином для індивідуальної роботи з «сильними» та «слабкими» учнями, які за темпами роботи та її результатами значно відрізняються.

У групових формах навчання учні працюють у групах, які створюються на різних основах. Найбільш поширеною в процесі підготовки висококваліфікованих робітників є бригадна форма, яка вимагає поділу навчальної групи на бригади, які виконують різні за характером навчально-виробничі завдання. Кількісний склад навчальних бригад визначається специфікою навчально-виробничих завдань, навчально-виробничою необхідністю бригадного навчання, наявністю обладнання, на якому навчаються учні і таке інше. При вивченні та обробці трудових прийомів, операцій необхідність застосування бригадної форми виробничого навчання зазвичай обумовлена обмеженою кількістю навчально-виробничого обладнання.

У ДНЗ «МВПУПІТ» практикується переважно бригадна організація виробничого навчання в навчальних майстернях. Такі заняття проводяться після вивчення учнями основ професії – трудових прийомів та операцій, накопичення ними певного досвіду, тобто в процесі виконання робіт комплексного характеру. До цього часу майстер виробничого навчання має можливість сформувати єдиний учнівський колектив навчальної групи, і розподіл його на мікро колективи – бригади не зможе вплинути на цілісність та роботоздатність групи в цілому, що є дуже важливим для організації навчально-виробничого процесу.

Наступним видом форми навчання є – фронтальне, яке розраховане на роботу педагогічного працівника одночасно з усією групою в єдиному темпі та за загальними завданнями. Колективна форма навчання відрізняється від фронтальної тим, що учні групи розглядаються як єдиний, цілісний колектив, який має своїх лідерів та певні особливості взаємодії. В парному навчанні основна взаємодія відбувається між двома учнями, які можуть обговорювати завдання, здійснювати взаємне навчання при взаємному контролю.

У ДНЗ «МВПУПІТ» у процесі професійної підготовки також використовують поняття як – форму організації навчання, тобто обмежена рамками часу конструкція окремої ланки процесу навчання. До форм організації відносяться: урок, лекція, семінар, екскурсія, практикум, факультативне заняття, екзамен. Вони відіграють інтегруючу роль, оскільки містять цілі, зміст, методи, засоби навчання, взаємозалежність педагогічного працівника та учня.

Комбінуючи поєднання загальних та конкретних форм навчання, педагогічні працівники отримують різні системи форм навчання (класно-урочні, лекційно-семінарські, дистанційні та інші).

Відмінності в комунікативній взаємозалежності педагогічного працівника та учня належать до основи розподілу організаційних форм навчання на три групи: індивідуальні заняття педагогічного працівника з учнем, у тому числі і самонавчання; колективно-групові заняття за типом класно-урочних; індивідуально-колективні системи занять. Варто зазначити, що групи та елементи даної класифікації не можуть бути логічно та педагогічно ізольованими. Так, лекція може увійти до стану занурення, а заняття можуть проводитись з тьюторами під час творчого тижня.

Таким чином, у ДНЗ «МВПУПІТ» передбачено запровадження постійно нових форм організації навчання; встановлення нового рівня відносин між його учасниками – учнем, педагогічним працівником, замовниками кадрів (соціальними партнерами). Вони повинні розвиватися разом, уміти працювати в команді, постійно самовдосконалюючись та передаючи один іншому свій професійний досвід і, тим самим, змінювати якість процесу підготовки кваліфікованих робітників.

У закладі освіти великою популярністю користується така нетрадиційна форма організації навчання як учнівська науково-практична конференція. Конференція приближує учнів до наукових форм діяльності. Учні мають можливість самостійно обрати тему доповіді, виконати певні дослідження, підготуватись до виступів та презентувати свої напрацювання. Конференції можуть проводитись у рамках одного навчального курсу, а також мати загальний характер. Різновидом конференцій є симпозіум, на якому педагогічний працівник формує загальну проблему, а учні виступають зі своїми враженнями та пізнаннями за даною проблемою, попередньо підготувавши свої виступи письмово. Відповідно до методики, учнів необхідно завчасно повідомити про майбутню конференцію, окремим зацікавленим учням пропонується на вибір взяти тему для повідомлення чи доповіді. Інші учні формують питання,

готуються до обговорення. Доповідачі консультуються з викладачами, майстрами виробничого навчання та спеціалістами з виробництва.

Конференції проводяться у заздалегідь встановлений час та впродовж 1–2 годин. Під час проведення необхідно притримуватись регламенту. Зазвичай виступає декілька доповідачів. На їх виступи відводиться не більше 7–10 хвилин, після чого слухачі ставлять запитання доповідачам, висловлюють власну точку зору та критичні зауваження. Наприкінці конференції вчитель-організатор підводить підсумки роботи, здійснює узагальнення з отриманої інформації, оцінює роботу доповідачів та найбільш активно, творчо виступаючих слухачів. Особливу увагу необхідно приділяти роботам, в яких доповідачі використовували отримані особисті дані, а не тільки пропонують інформацію з літературних джерел. Такі учасники відзначаються іменними сертифікатами, які згодом враховуються при остаточному оцінюванні навчальної діяльності учнів за навчальний рік.

Конференції більш ефективні за традиційне повторення та закріплення матеріалу на уроках, тому що при правильній технологічній послідовності організації та проведення, участь у ній дає учням можливість вивчати та розрізняти різні точки зору, відстоювати свою позицію під час дискусії. Учнівську науково-практичну конференцію рекомендується застосовувати на останніх курсах під час отримання кваліфікації «кваліфікований робітник».

Поряд з цим, одним із активних методів навчання є заняття-конкурс, конкурси фахової майстерності, що ґрунтується на міжособистісній взаємодії, співробітництві й взаємодопомозі у процесі навчального змагання з метою досягнення індивідуальних та командних цілей, які були визначені педагогом. Для заняття-конкурсу характерним є висока активність учасників, персональна утягнутість у суперництво силами, що стимулює їх творчі здібності та ініціативність. Заняття-конкурс – це метод спрямування природної потреби особистості до суперництва, пріоритетності. Змагаючись між собою, учні швидко засвоюють теоретичні знання, досвід управлінської поведінки, розвивають моральні якості. Усвідомлення першості й прагнення до неї є потужним стимулом енергії, прояву управлінських здібностей. Досвід показує, що заняття-конкурси, які є незвичайні за задумом, методикою організації й проведення, відсутністю жорсткої структури, наявністю умов для самореалізації, учні завжди відвідують із цікавістю й бажанням. Атмосфера змагання, знівельована творчою діяльністю науково-педагогічного працівника, сприяє створенню комфортних умов для учня, що забезпечує досягнення ним продуктивно-творчого рівня під час заняття-конкурсу. За своєю природою змагальна діяльність є стимулюючою, з яскраво вираженим пізнавально-комунікативним і соціальним характером й характеризується предметністю, вмотивованістю, усвідомленістю, спрямованістю, рефлексивністю. Під час конкурсу кожен його учасник відчуває себе вільним, активним і рівним у спілкуванні з іншими учасниками, що створює умови для розвитку рефлексії. Вона забезпечує спрямування пізнання студентів самих себе, власний стан, дії, оцінки того, що відбувається навкруги. Отже, змагання, як об'єктивне соціальне явище, супроводжує й активізує будь-яку спільну діяльність завдяки порівнянню своїх результатів з результатами інших учасників конкурсу, можливості здійснювати самостійні вчинки й нести за них відповідальність, наочно демонструвати інтелектуальний рівень своїх знань і вмінь. Заняття-конкурс здійснює такі основні функції як освітня, виховна і розвивальна. Всі ці функції тісно взаємопов'язані й взаємозалежні, і для того, щоб навчання успішно їх виконувало, необхідне спеціальне методичне оброблення змісту навчального матеріалу, особлива організація навчального процесу, знання й глибоке проникнення в психологію кожного учня.

Конкурс, як метод навчання, може бути використаний на кількох заняттях, в межах однієї чи кількох тем, протягом всього курсу й має поєднувати індивідуальну, парну, командну види діяльності учнів. Це стимулює активність різних за успішністю учнів, пробуджує їх творчі здібності, збільшує інтерес до навчального предмета. У процесі заняття-конкурсу знання, отримані на лекціях, трансформуються в досвід, відбувається постійне взаємозбагачення і розвиток теорії та практики, причому до більш глибоких теоретичних висновків учні доходять самі, у результаті власної розумової діяльності, аналізу власного практичного досвіду,

актуалізації своїх знань. Це дає можливість глибоко й осмислено засвоювати знання, викликає в учнів задоволення процесом навчанням і змістом своєї навчальної діяльності, що допомагає вирішити ще одне важливе наскрізне завдання професійної освіти – створення у майбутніх фахівців мотивації до опанування професійною діяльністю.

Проведення уроків виробничого навчання та викладання професійно спрямованих дисциплін у формі майстер-класу сьогодні є особливо пріоритетною і перспективною формою організації професійно спрямованої підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. Досягнення високого класу майстерності і його демонстрація з метою передачі і творчого відтворення не є одне і те ж. Презентація напрацьованого професійного досвіду для його обміну і взаємообміну в ході проведення майстер-класу висуває дуже суттєві вимоги і до сторін, які демонструють свій досвід, і до сторін, які сприймають й оцінюють його.

У зв'язку з цим виникає проблема науково-методичної компетентності учасників майстер-класу і, в першу чергу, педагогічних працівників. Поняття «майстер-клас» багатозначне і науковці по-різному його трактують. Майстер-клас – головний засіб передавання концептуально нової ідеї своєї (авторської) педагогічної системи. Педагогічний працівник ЗП(ПТ)О, як справжній професіонал своєї справи, протягом багатьох років створює свою індивідуальну (авторську) методичну систему, яка включає ціле проектування послідовності ряду відомих дидактичних і виховних методик, уроків, власні «ноу-хау», враховує реальні умови роботи із різними категоріями учнів.

Майстер-клас – це особлива форма навчального заняття, яка базується на «практичних» діях показу і демонстрації творчого рішення за чітко визначеним пізнавальним та проблемним педагогічним завданням.

Майстер-клас – яскрава форма учнівства. Саме справжній майстер своєї справи може передати учням свій досвід, майстерність і, найчастіше, саме шляхом демонстрації прийомів зі стислими коментарями. Мету майстер-класу формує педагог у залежності від того, що він буде показувати. Час проведення майстер-класу: 30 – 60 хвилин. Перед майстром виникає цілий ряд проблем у розробці технології проведення майстер-класів: які межі свого досвіду краще представити для осмислення у ході майстер-класу; яким способом краще це зробити; чи дати в більшому обсязі приклади практичної роботи з учнями, залишивши для колективної їх інтерпретації більш широке поле вільних концептуальних парадигм.

Упровадження інноваційних виробничих технологій у процес підготовки кваліфікованих робітників потребує перебудови свідомості педагога професійно-технічного навчального закладу, формування цілісної системи педагогічних умов, які б швидко реагували на сучасні та перспективні процеси розвитку видавничо-поліграфічної галузі та суспільства в цілому. Застосування у навчальному процесі майстер-класів вимагає поєднання у собі основних принципів навчання, які є загальними для усіх освітніх систем і П(ПТ)З в тому числі, а особливо для виробничого навчання як найважливішої його складової.

На основі практичного досвіду проведення уроків виробничого навчання в групах друкарів офсетного плоского друкування нами пропонуються такі види: майстер-клас у вигляді імітаційної гри (вчитель-майстер проводить навчальне заняття з учнями, здійснюючи демонстрацію прийомів роботи за чітко визначеною темою; під час майстер-класу учні мають можливість грати дві ролі: учнів експериментального класу та експертів, які присутні на відкритому занятті); майстер-клас у вигляді моделювання (майстри виробничого навчання та учні виконують самостійну роботу з конструювання власної моделі навчального заняття у режимі технології вчителя-майстра; майстер виконує роль консультанта, організовує самостійну роботу учнів та керує нею; майстер спільно із учнями проводить обговорення авторських моделей навчальних занять). По завершенню роботи майстер-класу необхідно провести рефлексію – дискусію за результатами сумісної діяльності майстра й учнів.

Таким чином, в ДНЗ «МВПУПТ» переваги надаються інтерактивним технологіям у процесі підготовки кваліфікованих робітників.

Організація освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

На виконання Закону України «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.08.2011 № 872 (зі змінами, внесеними Постановою КМ від 09.08.2017 № 588), листа Міністерства освіти і науки України «Про організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 18.05.2012 року № 1/9 – 384, «Щодо посадових обов'язків асистента вчителя» від 25.09.2012 року № 1/9-675, витягів з протоколів засідання психолого-медико-педагогічної консультації, заяв батьків та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві, в закладі освіти можуть створюватися при наявності відповідного державного фінансування групи з інклюзивним навчанням, де навчаються 6 учнів з особливими освітніми потребами.

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі створені умови для:

- забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень закладу дітей з ООП;
- забезпечення необхідними навчально-методичними і науково-дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;
- облаштування кабінетів учителя-дефектолога, психологічного розвантаження, логопедичного для проведення корекційно-розвиткових занять;
- забезпечення відповідними педагогічними кадрами (в стадії опрацювання).

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

З метою подальшої реалізації статті 76 Закону України «Про освіту», забезпеченням своєчасного і систематичне вивчення психофізичного розвитку здобувачів профосвіти, мотивів їх поведінки і діяльності, з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, гендерних та інших індивідуальних особливостей, сприяє створенню умов для виконання освітніх і виховних завдань закладів освіти, соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти та керуючись листом МОН України від 18.07.2019 №1/9-462 «Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти на 2019/2020 н.р.» у ДНЗ «МВПУПІТ» проводиться психодіагностика учнівського колективу за доступною в обробці та аналізі формою, а її результати використовуються у побудові процесу подальшого психолого-педагогічного супроводу.

РОЗДІЛ 6

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Освітня програма ДНЗ «МВПУПІТ» передбачає досягнення випускниками сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах глобалізованого світу та ринкової економіки, становлення громадянського суспільства. Моніторинг розвитку здобувачів освіти здійснюється за певними процедурами та затвердженими критеріями оцінювання навчальних досягнень.

Рівень реалізації освітньої програми вивчається шляхом моніторингу якості проведення навчальних занять, моніторингу досягнення учнями результатів навчання (компетентностей); проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів закладу освіти у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом складання та захисту наукових проектів та участі в роботі МАН.

Здобувачі повної загальної середньої освіти складають ЗНО, а результати здобутих професійних компетентностей затверджуються Державною кваліфікаційною атестацією.

У ДНЗ «МВПУПТ» організовується та здійснюється поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль навчальних досягнень учнів, слухачів, рівень їхньої кваліфікаційної атестації.

Систематичний контроль за навчальним процесом передбачає вивчення та аналіз:

- стану організації та проведення занять;
- виконання навчальних планів і освітніх програм;
- оформлення обліково-звітної документації (журналів теоретичного і виробничого навчання, щоденників виробничого навчання, екзаменаційних матеріалів, протоколів кваліфікаційних комісій);
- фактичного рівня знань і умінь учнів, слухачів за результатами кваліфікаційної атестації, причин незадовільної успішності.

Якість результатів засвоєння учнями, слухачами знань, умінь і навичок може бути подана у вигляді критеріїв їх оцінки і визначена через такі **види контролю**:

– **попередній** – виявлення життєвих, донаукових знань, умінь учнів, слухачів перед вивченням предмета чи теми з метою їх актуалізації, коригування чи реконструкції в ході навчання;

– **поточний (систематичний)** – здійснюється на кожному навчальному занятті для виявлення стану засвоєння учнями, слухачами навчального матеріалу за підсумками виконання кожного навчально-виробничого завдання, а також шляхом спостереження за правильністю виконання прийомів, організацією і культурою праці, за використанням обладнання, інструментів, пристосувань та виконанням вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності. Поточний контроль передбачає також проведення перевірних робіт, тематичне тестування та інші форми контролю, що не суперечать етичним та медико-педагогічним нормам;

– **періодичний (тематичний)** – здійснюється після вивчення розділів чи тем робочої навчальної програми;

– **підсумковий (проміжний)** – проводиться наприкінці певного періоду навчання і передбачає проміжну кваліфікаційну атестацію (кваліфікаційний іспит);

– **заключний (вихідний)** – контроль якості знань, умінь і навичок учнів, слухачів за повний період навчання. Вихідний контроль передбачає Державну кваліфікаційну атестацію, яка охоплює: кваліфікаційну пробну роботу, що відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики випускника ЗП(ПТ)О відповідного кваліфікаційного рівня; державний кваліфікаційний іспит або захист дипломної роботи, проекту чи творчої роботи, що їх замінює.

Форми і періодичність проміжного та вихідного контролю визначаються робочими навчальними планами.

Дотримання зазначених у робочому навчальному плані конкретних форм проміжного і вихідного контролю та їх періодичність є обов'язковими.

Педагогічні працівники самостійно обирають форму поточного, тематичного контролю рівня навчальних досягнень учнів, слухачів.

Результати контролю фіксуються в журналі контролю. За результатами контролю вживаються заходи щодо усунення недоліків в організації та проведенні занять, оформленні обліково-звітної документації, виявляється і впроваджується у роботу кращий досвід роботи.

Обов'язковою умовою для ефективного застосування нормативних вимог щодо оцінювання навчальних досягнень учнів є розуміння викладачем призначення оцінки та змісту понять «оцінювання» і «навчальні досягнення». Оцінка будь-чого завжди вказує на вартісність (цінність) оцінюваного. Під навчальними досягненнями, які викладач має оцінювати, розуміють продукт (результати) освітнього процесу, а саме:

- знання (інформація, в яку учень вкладає смисл та використовує практично);
- уміння (знання, як щось зробити (алгоритм дій), яке учень/учениця застосовує);
- ставлення (визнання цінності якоїсь інформації або діяльності, яким учень керується).

Отже, оцінювання навчальних досягнень учнів передбачає встановлення вартісності (цінності) набутих учіння. Від якості цих набутих, тобто наявних в учня/учениці знань, умінь, ставлень, залежить рівень його індивідуальної культури. Оцінці підлягають тільки позитивні результати учіння. Відсутність очікуваного результату визнається, але у балах не оцінюється. Тому бажано, щоб викладач не тільки зауважував прогалини у знаннях учнів, а й нотував для себе, які з передбачених програмою очікуваних результатів кожний з них не досягли. Тільки так можна з користю для учнів планувати та корегувати процес навчання.

Компетентнісний потенціал базових дисциплін розкрито у редакції Програм цих предметів.

Оцінюючи навчальні досягнення учнів за 12-бальною шкалою в умовах компетентнісного навчання, викладачі мають врахувати, що диференціації (віднесенню до першого-четвертого рівня) підлягають насамперед розумові та практичні уміння учнів, які виявляються у різних видах діяльності. Знання доцільно розглядати як змістову складову цієї діяльності.

Оцінювання традиційно поділяють на формувальне та сумативне. Формувальне оцінювання, яке розуміють як інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, тільки входить у практику навчання і не відображене у чинних нормативних документах. Оцінювання навчальних досягнень – це сумативне (підсумкове) оцінювання. Сумативне оцінювання спрямоване на результат. Воно покликане встановити відповідність/невідповідність реальних результатів учіння запланованим (очікуваним результатам навчально-пізнавальної діяльності). Навчальні досягнення учнів оцінюють у процесі навчання (поточне оцінювання) та по завершенні якогось його етапу, періоду (тематичне, семестрове, річне). Результати такого оцінювання у класному журналі фіксуються у балах за 12-бальною шкалою. Бал у журналі має інформувати тільки про досягнення учнем конкретного результату, зазначеного у чинній Програмі, або його частки. Викладач самостійно деталізує заплановані у розділах/темах курсу очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності та фіксує виділені частки у своєму конспекті уроку або у робочій програмі курсу як окремі плановані навчальні досягнення. Викладачі зобов'язані знати, за які саме навчальні досягнення виставлені ті чи інші бальні оцінки, яку навчальне досягнення учня оцінене кожним виставленим у журналі балом. Тому сумативне (бальне) оцінювання необхідно планувати заздалегідь, а, провівши його, робити відповідні записи у журналі. Оцінка в балах не може використовуватися як стимул (винагорода або покарання) Для учнів вона має обов'язково супроводжуватись оцінювальними судженнями.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми та часто використовується для коригування процесу викладання. Оцінюються відповіді на запитання, поставлені у ході індивідуального, групового та фронтального опитування, виконані практичні роботи: результати опрацювання джерел (текстових, візуальних, робота з діаграмами, графіками, схемами), заповнення контурних карт, різні види письмових робіт, а також продукти взаємоконтролю учнів у парах і групах. **Викладач самостійно приймає рішення, чи фіксувати у балах усі встановлені ним у процесі поточного оцінювання результати учіння.** У випадку, коли учні спроможні та матимуть можливість підвищити результативність навчання, а також за відсутності позитивного результату, педагог може обмежитись оцінювальним судженням, дати пораду.

Поточна оцінка виставляється до Журналу теоретичної підготовки в колонку з написом, що фіксує дату проведення заняття, коли здійснювалося оцінювання учня. Важливо, окремі завдання або запитання, за які можна виставити оцінний бал, не можуть бути оцінені у масштабі усієї 12-бальної шкали. Наприклад, оцінка виконаного історичного диктанту або відповідей на усні запитання репродуктивного характеру – це, максимум, **6 балів**, бо завдання поставлено так, що учні мали змогу тільки більш або менш повно відтворити вивчене (дати – події, особи, терміни). Оцінка заповненої хронологічної таблиці або контурної карти – це, максимум, **9 балів**. Учні тільки проаналізували надану їм історичну інформацію, виділили головне та перетворили відоме їм в інший формат. Оцінювати у **12-балів** можна тільки відповіді на проблемні запитання, виконання творчих завдань, проектів. Як правило, проблемні

запитання розглядаються на передбачених програмою уроках узагальнення та систематизації знань. Тому *оцінний бал, виставлений у журнал на такому уроці, має більшу вагу при виведенні оцінки за тему.* Більш вагомою є також оцінка учня за роботи під час практичного заняття, звичайно, за умови, що викладач виставляє цю оцінку як сумарну за виконання кількох різнорівневих завдань.

Програмами базових дисциплін у межах кожної теми передбачено проведення **практичних робіт**. Виконання практичних робіт сприяє глибшому засвоєнню нового матеріалу учнями та формуванню й розвитку у них загальнонавчальних і спеціальних предметних умінь. Практична робота – це, переважно, самостійна робота учнів над окремими питаннями теми, мета якої – опрацювати різноманітні джерела знань: підручник, текстові та візуальні джерела, інтернет-ресурси, музейні експозиції, відомості тощо.

Кожен викладач розробляє порядок проведення практичних робіт та оцінювання їх результатів.

Тематичний контроль розвитку предметних компетенцій учнів з базових дисциплін має унеможливити перетворення тематичного оцінювання на формальне виставлення тематичного оцінного балу. Виставлення тематичних оцінок лише за поточними ставить під сумнів логічне завершення процесу навчання теми/розділу, оскільки не дає змоги співвіднести отримані результати навчання кожного учня із запланованими, унеможливує корекцію знань, умінь, навичок частини учнів. Часто трапляється, що оцінка за тему, якщо вчитель орієнтується тільки на результати поточного оцінювання, випадкова.

Натомість тематичний контроль у будь-якому його форматі дозволяє усунути елемент випадковості під час виставлення тематичного балу. Він також сприяє більшій об'єктивності оцінки; індивідуальному та диференційованому підходу до організації навчання, враховує різний темп засвоєння учнями програмового матеріалу; привертає їхню увагу до найістотнішого в темі, що вивчалася.

Комплексно оцінити передбачені для конкретної теми навчальні досягнення учнів на уроці контролю можна, використовуючи різні інструменти.

Для тематичного контролю сьогодні найчастіше використовується **тест** – *комплекс різнорівневих завдань, які сумарно перевіряють досягнення учнями хоча б найбільш важливих із зазначених у Програмі очікуваних результатів учіння матеріалу теми.* Тематичний тест може мати завдання усіх чотирьох, трьох, починаючи з другого, та двох, починаючи з третього, рівнів

Натомість завдання, що виявляють володіння учнем визначеними Програмою уміннями, та творчі (проблемні) завдання для тематичного тестування – обов'язкові. Якість виконання учнем цих завдань дозволяє об'єктивно судити про те, чи просувається особа у набутті компетентностей, визначених Стандартом, предметною Програмою.

Оцінний бал за **проект** має відображати результати оцінювання діяльності учнів на усіх його (проекту) етапах: під час планування, збирання та впорядкування матеріалів, узагальнення і систематизації зібраних відомостей, презентації результатів та обмірковування результативності реалізації проекту. Рекомендується для забезпечення об'єктивності оцінювання проектної діяльності учнів формувати *портфоліо* виконаних ними у межах проекту завдань.

Оцінний бал за тему виставляється у журналі у колонку без дати з написом **«тематична»**. Під час виставлення тематичного балу враховуємо й поточні оцінки, при цьому слід пам'ятати, що ***оцінка за тематичну письмову роботу або учнівський проект має пріоритетне значення.***

Якщо викладач не проводив тематичного контролю, оцінка за тему – це бал, що переважає серед поточних, виставлених за виконання різних завдань. Звісно, пріоритетними для виставлення тематичної є бали за завдання, що вимагали від учнів продуктивної діяльності, наприклад, вирішення проблеми, створення суб'єктивно нових знань. Такі завдання учні найчастіше виконують на уроках узагальнення та систематизації результатів учіння теми.

Обраховувати тематичну як середнє арифметичне поточних оцінок заборонено.

Оцінка за семестр виставляється на основі отриманих учнем тематичних. Семестрова – це переважаючий серед тематичних оцінний бал. Теми, з яких хтось із учнів з якихось причин

був не атестований (у журналі це запис «н/а»), при виборі семестрового оцінного балу не враховуються.

Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. Скоригована семестрова оцінка виставляється без дати у колонку з надписом «**скоригована**» поруч із колонкою «I семестр» або «II семестр». Колонки для виставлення скоригованих оцінок відводяться навіть за відсутності учнів, які виявили бажання їх коригувати.

У триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або з певних причин не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій мотивують причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу освіти створюється комісія у складі голови (керівник навчального закладу або його заступник) та членів комісії: голови методичної комісії, викладача, який викладає предмет у цій групі, а також затверджується графік проведення оцінювання. Коригування семестрового оцінювання проводиться не пізніше п'яти днів після подання заяви. У разі хвороби учня (учениці) чи інших поважних причин термін може бути подовжено. Члени комісії готують завдання, що погоджуються на засіданні методичного об'єднання і затверджуються керівником навчального закладу. Завдання мають охоплювати зміст усіх тем, що вивчалися протягом семестру. Оцінювання проводиться у письмовій формі. Письмові роботи зберігаються протягом року.

На голову комісії покладається відповідальність за об'єктивність оцінювання та дотримання порядку його проведення. Комісія приймає рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому *скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову.*

У разі, якщо учневі не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» не робиться.

Оцінка за рік виставляється учням на основі семестрових. *Пріоритет має оцінка за той семестр, у якому було більше тематичних.*

У системі загальної освіти України згідно із Законом України «Про освіту» кінцевим очікуваним досягненням учнів є володіння життєвими (ключовими) компетентностями. Під компетентностями розуміють здатність людини до тієї чи іншої діяльності, для якої потрібні відповідні знання, уміння, ставлення, а також досвід. Ключові компетентності формуються на матеріалі усіх предметів та у процесі позаурочного виховання. Перехід до компетентнісного навчання полягає в тому, щоб формувати і розвивати предметні уміння, а також навчати учнів застосовувати свої уміння і набуті завдяки їх застосуванню знання у конкретних навчальних та життєвих ситуаціях.

РОЗДІЛ 7

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм ДНЗ «МВПУПІТ» на 2019–2022 навчальні роки передбачено використання затверджених Міністерством освіти і науки України навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє отримати запланований результат освіти – «Модель випускника ДНЗ «МВПУПІТ».

До освітньої програми додаються додатки:

1. Перелік навчальних програм навчального плану (додаток 1).
2. Перелік навчальної літератури затвердженої рішенням педради до використання в навчальному процесі (додаток 2).

РОЗДІЛ 8

Структура навчального року

На виконання Законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», Державної національної програми «Освіта. Україна XXI ст.», згідно листа МОН від 01.07.2019 № 1/11-5966 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2019-2020 навчальному році» у ДНЗ «МВПУПТ» наказом по училищу від 28.08.2019 № 190 «Про організацію освітнього процесу у 2019–2020 н.р. та затвердження його структури» затверджено:

У зв'язку з тим, що 1 вересня 2019 р. є вихідним днем, відзначення 1 вересня міжнародного свята – День знань – провести 2 вересня – о 8 годині на внутрішньому подвір'ї навчального корпусу.

Заняття 2 вересня 2019 року розпочати першим уроком, тему якого майстри в/н, класні керівники обирають самостійно. Орієнтовна тематика: «Будуємо справжню демократичну країну», «Я – громадянин України – європейської країни», «Від проголошення Незалежності до нової України», тощо.

Навчальні заняття організувати за семестровою системою:

Перший семестр — з 02 вересня по 30 грудня 2019 року (85 робочих дні):

Святкові (вихідні) дні: 14.10.2019 та 25.12.2019

Відпрацювання: 28.12.2019 за 31.12.2019.

Зимові канікули: з 31.12.2019 по 12.01.2020

Другий семестр – 13.01.2020 по 30.06.2020 (115 робочих дні)

Святкові (вихідні) дні у 2020 році, що будуть перенесені:

- з неділі 8 березня - на понеділок 9 березня (Міжнародний жіночий день);
- з неділі 19 квітня - на понеділок 20 квітня (Великдень);
- з суботи 9 травня - на понеділок 11 травня (День перемоги);
- з неділі 7 червня - на понеділок 8 червня (Трійця);
- з неділі 28 червня - на понеділок 29 червня (День Конституції).

Завдання: здійснити достроковий випуск групи № 16 (ДКА – 24.12.2019 р.) з наступним графіком відпрацювань: 19.10.19; 07.12.19; 14.12.19; 21.12.19.

Затвердити такий режим роботи закладу освіти:

- навчальний час організувати з 7.45 до 15.00
- навчальний процес організувати за 5-денним тижневим режимом занять.

Встановити тривалість уроків по 45 хв.

Тривалість перерв:

- між уроками — по 10 хвилин;
- після 4 уроку — 20 хвилин;
- після 6-го та 7-го уроків — 5 хвилин;

Позаурочну роботу з різних предметів, гурткову роботу проводити в II зміну з 14.30 до 18.00.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ
ДНЗ «Міжрегіонального вищого професійного училища
з поліграфії та інформаційних технологій»
на I – III курсах (повна загальна середня освіта) у 2019–2022 навчальних роках

№ з/п	Навчальна дисципліна	Назва програми	Видавництво	Тип (державна або авторська)	Ким дозволена для використання (ким затверджена)
1	Українська мова	Українська мова. Навчальна програма (рівень стандарту) 10-11 класи загальноосвітніх навчальних закладів.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
2	Українська література	Українська література. Навчальна програма (рівень стандарту) 10-11 класи загальноосвітніх навчальних закладів.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
3	Зарубіжна література	Зарубіжна література. Програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
4	Математика	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) Програма для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407

№ з/п	Навчальна дисципліна	Назва програми	Видавництво	Тип (державна або авторська)	Ким дозволена для використання (ким затверджена)
5	Історія України	Історія України. Всесвітня історія Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.10-11 класи. Рівень стандарту. Мудрий М.М.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407 із змінами від 21.02.2019 №236
6	Всесвітня історія	Історія України. Всесвітня історія Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.10-11 класи. Рівень стандарту. Мудрий М.М.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407 із змінами від 21.02.2019 №236
7	Іноземна мова (англійська)	Англійська мова. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
8	Фізика і астрономія	Фізика і астрономія. Навчальні програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Ляшенко О.І.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.11.2017 №1539
9	Хімія	Хімія. Програма для закладів загальної середньої освіти. 10-11 класи. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
10	Біологія і екологія	Біологія і екологія. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. 10-11 класи. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407

№ з/п	Навчальна дисципліна	Назва програми	Видавництво	Тип (державна або авторська)	Ким дозволена для використання (ким затверджена)
11	Фізична культура	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Рівень стандарту. Тимчик Є.Ю.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
12	Захист Вітчизни	Захист Вітчизни. Навчальна програма для навчальних закладів системи загальної середньої освіти. 10-11 класи. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
13	Інформатика	Інформатика. Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмета учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
14	Географія	Географія Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. 10-11 класи. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
15	Громадянська освіта	Інтегрований курс «Громадянська освіта» Навчальна програма інтегрованого курсу для 10 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРУЧНИКАМИ ТА НАВЧАЛЬНИМИ ПОСІБНИКАМИ,
РЕКОМЕНДОВАНИМИ МОН**

Клас	Найменування навчальної дисципліни	Автор (прізвище, ім'я та по батькові) підручника, навчального посібника	Найменування підручника, навчального посібника	Найменування видавництва, рік видання	Кількість примірників	
					необхідна	фактична
10	Англійська мова	Нерсисян Марина Арутюнівна Піроженко Анна олегівна	Англійська мова (10-й рік навчання, рівень стандарту)	Перун, 2018	180	180
10	Англійська мова	Карп'юк Оксана Дмитрівна	Англійська мова (рівень стандарту)	Лібера – Терра, 2012	180	180
11	Англійська мова	Карп'юк Оксана Дмитрівна	Англійська мова (рівень стандарту)	Лібера – Терра, 2012	180	180
10	Астрономія	Клімшин Іван Антонович	Астрономія	Знання України, 2004	180	180
10	Біологія	Балан Павло Георгієвич	Біологія і екологія (рівень стандарту)	Генеза, 2010	180	180
11	Біологія	Балан Павло Георгієвич	Біологія і екологія (рівень стандарту)	Генеза, 2011	180	180
10	Біологія і екологія	Соболь В.І.	Біологія і екологія (рівень стандарту)	Абетка, 2018	180	180
10	Всесвітня історія	Полянський Павло Броніславович	Всесвітня історія (рівень стандарту)	Грамота, 2018	180	180
10	Всесвітня історія	Щупак Ігор Якович	Всесвітня історія (рівень стандарту)	Прем'єра, 2011	180	180
11	Всесвітня історія	Щупак Ігор Якович	Всесвітня історія (рівень стандарту)	Прем'єра, 2011	180	180
10	Географія	Безуглий В.В. Лисичарова Г.О.	Географія (рівень стандарту)	Генеза, 2018	180	180
10	Географія	Коберник Сергій Георгієвич	Географія (рівень стандарту)	Оберіг, 2010	180	180
10	Громадська освіта	Гісем Ольга Олесандрівна Мартинюк Олександр олександрович	Громадська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту)	Ранок, 2018	180	180
10	Екологія	Царик Любомир Петрович	Екологія	Генеза, 2011	180	180

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДНЗ «МВПУПІТ»

Клас	Найменування навчальної дисципліни	Автор (прізвище, ім'я та по батькові) підручника, навчального посібника	Найменування підручника, навчального посібника	Найменування видавництва, рік видання	Кількість примірників	
					необхідна	фактична
10	Зарубіжна література	Ковбасенко Юрій Іванович	Зарубіжна література (рівень стандарту) підручник	Літера ЛТД, 2018	180	180
10	Зарубіжна література	Ковбасенко Юрій Іванович	Зарубіжна література (рівень стандарту) хрестоматія	Літера ЛТД, 2018	180	180
11	Зарубіжна література	Ковбасенко Юрій Іванович	Зарубіжна література (рівень стандарту) підручник	Грамота, 2011	180	180
11	Зарубіжна література	Ковбасенко Юрій Іванович	Зарубіжна література (рівень стандарту) хрестоматія	Грамота, 2011	180	180
10	Захист Вітчизни	Гудима Арсен Арсенович Пашко Костянтин Олександрович Герасимів Ігор Михайлович Фука Микола Михайлович	Захист Вітчизни (рівень стандарту «Основи медичних знань»)	Астон, 2018	180	180
10	Захист Вітчизни	Герасимів Ігор Михайлович Пашко Костянтин Олександрович Фука Микола Михайлович Щирба Юрій Петрович	Захист Вітчизни (рівень стандарту)	Астон, 2018	180	180
10, 11	Інформатика	Морзе Н.В. Барна О.В.	Інформатика (рівень стандарту)	Оріон, 2018	360	360
10	Інформатика	Ривкінд Йосиф Якович	Інформатика (рівень стандарту)	Генеза, 2010	180	180
11	Інформатика	Ривкінд Йосиф Якович	Інформатика (рівень стандарту)	Генеза, 2011	180	180
10	Історія України	Бурнейко І.О. Хлібовська Г.М. Крижановська М.Є. Наумчук О.В.	Історія України (рівень стандарту)	Астон, 2018	180	180

Клас	Найменування навчальної дисципліни	Автор (прізвище, ім'я та по батькові) підручника, навчального посібника	Найменування підручника, навчального посібника	Найменування видавництва, рік видання	Кількість примірників	
					необхідна	фактична
10	Історія України	Кульчицький Станіслав Владиславович	Історія України (рівень стандарту)	Гене́за, 2012	180	180
11	Історія України	Кульчицький Станіслав Владиславович	Історія України (рівень стандарту)	Гене́за, 2011	180	180
10	Математика	Бевз Григорій Петрович Бевз Балентина Григорівна	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія, рівень стандарту)	Освіта, 2018	180	180
10	Математика	Бевз Григорій Петрович	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія, рівень стандарту)	Гене́за, 2016	180	180
11	Математика	Бевз Григорій Петрович	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія, рівень стандарту)	Гене́за, 2015	180	180
11	Спецтехнологія	Мельников Олександр Валеріанович	Технологія плоского офсетного друку, підручник для учнів професійно-технічних закладів	Львів, УАД, 2007	30	30
10	Технологія комп'ютерної обробки інформації	Гуржій Андрій Миколайович, Поворознюк Назар Іванович., Самсонов Валерій Васильович	Інформатика та інформаційні технології: підручник для учнів професійно-технічних закладів	Харків: ООО «Компанія СМІТ», 2003.	30	30
12	Технологія приготування їжі з основами товарознавства	Доцяк Віра Сисоївна	Технологія приготування їжі з основами товарознавства продовольчих товарів, підручник для учнів професійно-технічних закладів	Київ, Наш час, 2014	30	30
10	Українська література	Авраменко Олександр Миколайович Пахаренко Василь Іванович	Українська література (рівень стандарту) підручник	Грамота, 2018	180	180

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДНЗ «МВПУПІТ»

Клас	Найменування навчальної дисципліни	Автор (прізвище, ім'я та по батькові) підручника, навчального посібника	Найменування підручника, навчального посібника	Найменування видавництва, рік видання	Кількість примірників	
					необхідна	фактична
10	Українська література	Авраменко Олександр Миколайович Пахаренко Василь Іванович	Українська література (рівень стандарту) підручник	Грамота, 2013	180	180
10	Українська література	Авраменко Олександр Миколайович Пахаренко Василь Іванович	Українська література (рівень стандарту) хрестоматія	Грамота, 2011	180	180
11	Українська література	Авраменко Олександр Миколайович Пахаренко Василь Іванович	Українська література (рівень стандарту) підручник	Грамота, 2011	180	180
11	Українська література	Авраменко Олександр Миколайович Пахаренко Василь Іванович	Українська література (рівень стандарту) хрестоматія	Грамота, 2011	180	180
10	Українська мова	Заболотний Олександр Вікторович Заболотний Віктор Вікторович	Українська мова (рівень стандарту)	Генеза, 2018	180	180
10	Українська мова	Заболотний Олександр Вікторович Заболотний Віктор Вікторович	Українська мова (рівень стандарту)	Генеза, 2010	180	180
11	Українська мова	Заболотний Олександр Вікторович Заболотний Віктор Вікторович	Українська мова (рівень стандарту)	Генеза, 2013	180	180
10	Фізика	Головко Микола Васильович Мельник Юрій Степанович Непорожня Лідія Вікторівна Сіпій Володимир Володимирович	Фізика (рівень стандарту за навчальною програмою авторського колективу під керівництвом Ляшенко О.І.)	Педагогічна думка, 2018	180	180

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДНЗ «МВПУПІТ»

Клас	Найменування навчальної дисципліни	Автор (прізвище, ім'я та по батькові) підручника, навчального посібника	Найменування підручника, навчального посібника	Найменування видавництва, рік видання	Кількість примірників	
					необхідна	фактична
10	Фізика	Сиротюк Володимир Дмитрович	Фізика (рівень стандарту)	Освіта, 2010	180	180
11	Фізика	Сиротюк Володимир Дмитрович	Фізика (рівень стандарту)	Сиця, 2011	180	180
10	Хімія	Попель Павло Петрович Крикля Людмила Сергіївна	Хімія (рівень стандарту)	Академія, 2018	180	180
10	Хімія	Ярошенко Ольга Григорівна	Хімія (рівень стандарту)	Генеца, 2013	180	180
11	Хімія	Ярошенко Ольга Григорівна	Хімія (рівень стандарту)	Генеца, 2011	180	180

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ МОН УКРАЇНИ

1. Політична пропозиція до проекту Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [Електронний ресурс] / Сайт МОН України. – Режим доступу : [http://mon.gov.ua/about/kolegiya-ministerstva/rishennya-kolegiyi-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-\(2016-rik\).html](http://mon.gov.ua/about/kolegiya-ministerstva/rishennya-kolegiyi-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini-(2016-rik).html).

2. Наказ МОН України № 371 від 05 травня 2008 року «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти» [Електронний ресурс] / Сайт МОН України – Режим доступу: old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/.../normativno-pravova-baza/

3. Наказ міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 329 від 13 квітня 2011 року «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів(вихованців) у системі загальної середньої освіти» – [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.gov.ua/laws/show/z0566-1

4. Наказ МОН України № 1222 від 21 серпня 2013 року « Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» [Електронний ресурс] / Сайт МОН України – Режим доступу: old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/.../normativno-pravova-baza/

5. Наказ МОН України № 804 від 07 червня 2017 року «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/aktivty/education/zagalna-serednya/navchalni-programi-5-9rlas-2017.html>;<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnf-stertdnya/navchalni-programy.html>

6. Лист МОН України № 1/9-426 від 01 червня 2012 року «Щодо інструктивно-методичних рекомендацій із базових дисциплін» [Електронний ресурс] / Сайт МОН України. – Режим доступу : old.mon.gov.ua/ua/often-requested/methodical-recommendations

7. Лист МОН України № 1/9-343 від 01 липня 2014 року «Про організацію навчально-виховного процесу у загальноосвітніх навчальних закладів і вивчення базових дисциплін в основній школі» [Електронний ресурс] / Сайт МОН України. – Режим доступу : old.mon.gov.ua/ua/often-requested/methodical-recommendations

8. Лист МОН України « 1/9-305 «Про вивчення базових дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах у 2015/2016 навчальному році» [Електронний ресурс] / Сайт МОН України. – Режим доступу : old.mon.gov.ua/ua/often-requested/methodical-recommendations

9. Лист МОН України № 1/9-436 від 09 серпня 2017 року «Про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах у 2017/2018 навчальному році» [Електронний ресурс] / Сайт МОН України. – Режим доступу : old.mon.gov.ua/ua/often-requested/methodical-recommendations

14. Лист МОН України № 1/11-5966 від 01.07.2019 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2019/2020 навчальному році»

15. Наказ МОН України № 59 від 26 січня 2011 року «Про затвердження Інструкцій з ведення журналів обліку теоретичного та виробничого навчання учнів професійно-технічних навчальних закладів»